

Monumenten

Ereveld Menteng Pulo herbergt diverse monumenten, o.a. van de 7-December Divisie, de Militaire Luchtvaart en de Gouvernementsmarine.

In de kerk bevindt zich het uit spoorbiel- sen vervaardigde Birmakruis ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de aanleg van de Birma-spoorweg.

Geschiedenis

Het ereveld Menteng Pulo werd ingericht ten tijde van de politionele acties (1945 - 1949). Het beschikkingsrecht over het L-vormig stuk grond (ongeveer 29.000 vierkante meter)

werd destijds welwillend en zonder daarvoor een vergoeding te verlangen afgestaan door het gemeentebestuur van Batavia (zo werd Jakarta tot 1949 genoemd). Het ontwerp voor het ereveld werd gemaakt door reserve- luitenantkolonel Ir. H. A. van Oerle,

'geniecommandant der C. Divisie 7 December'. Op het hoogste punt van het terrein stond een Japans betonnen bouwsel. Na afbraak werd op deze plaats door hem in verschillende fasen het ereveld aangelegd met in het midden de Simultaankerk en het Columbarium.

Algemeen

In Jakarta heeft de stichting een kantoor speciaal voor de coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden op de erevelden in Indonesië.

Het adres hiervan is:

**Jl. Panglima Polim Raya 23,
Kebayoran Baru, Jakarta, 12160.
Telefoon 00 6221 7207983.
Fax 00 6221 7252986.**

Het adres van het ereveld Menteng Pulo is:

**Taman Makam Kehormatan Belanda
Jl. Menteng Pulo Rt. 03 Rw. 012
Kelurahan Menteng Dalam, Tebet
Jakarta 12870**

Informatiefolders

De zeven Nederlandse erevelden in Indonesië worden beschreven in een overzichtsfolder en in aparte informatiefolders:

- Nederlandse erevelden in Indonesië
- Ereveld Menteng Pulo (Jakarta)
- Ereveld Ancol (Jakarta)
- Ereveld Pandu (Bandung)
- Ereveld Leuwigajah (Cimahi)
- Ereveld Kalibanteng (Semarang)
- Ereveld Candi (Semarang)
- Ereveld Kembang Kuning (Surabaya)

Andere informatiefolders van de Oorlogsgravenstichting, o.a.:

- De Oorlogsgravenstichting (algemeen)
- Dienstverlening
- Birma-spoorweg
- Gedenkboeken

Nadere informatie:

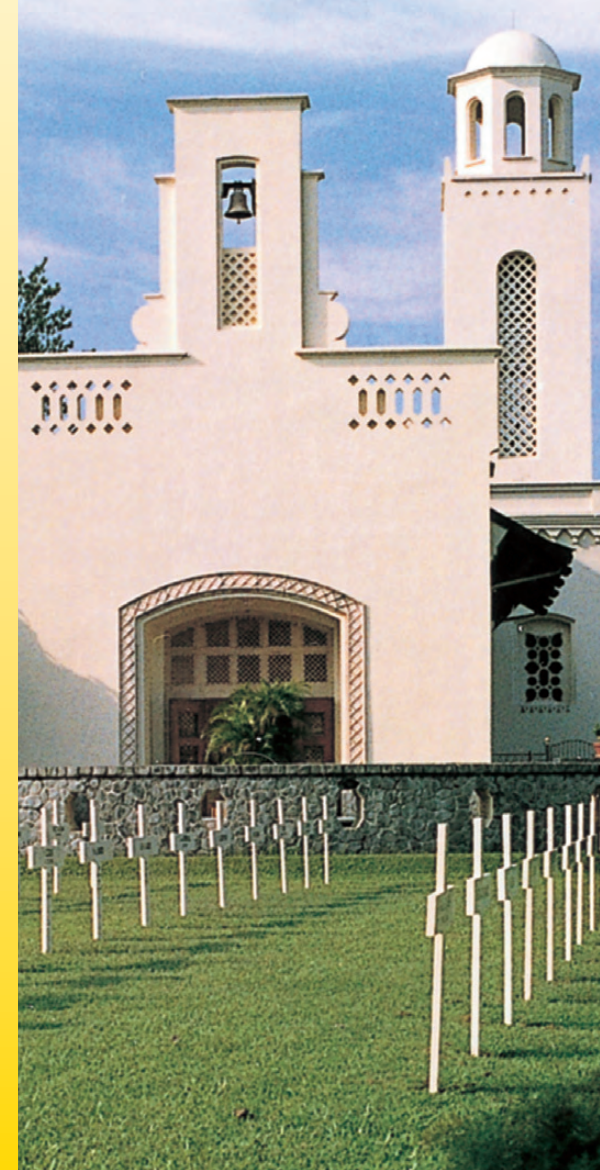
Oorlogsgravenstichting, Postbus 85981, 2508 CR Den Haag.
Telefoon: (070) 3131080 Fax (070) 3621546 Postbank: 401.000.
www.ogs.nl

Oorlogsgravenstichting

Ereveld Menteng Pulo

Van de zeven Nederlandse erevelden op Java is het ereveld Menteng Pulo het meest bekende. Dit komt vooral door de Simultaan-kerk en het aangrenzende Columbarium die meestal een diepe indruk maken op bezoekers.

De eerste steenlegging vond plaats op 8 december

1947. Deze officiële handeling werd uitgevoerd door luitenant-generaal S.H. Spoor, legercommandant in Nederlands-Indië. Vlak na de aanleg lag dit ereveld enkele kilometers buiten de stad. Inmiddels is Jakarta zo gegroeid, dat het ereveld omringd wordt door stedelijke bebouwing.

De graven

Op Menteng Pulo liggen slachtoffers uit de Japanse kampen en Nederlandse militairen die om het leven kwamen in de periode van de politioele acties (1945-1949). Bij de opening vestigde luitenant-generaal Spoor o.a. de aandacht op de verschillen in de achtergrond van de overledenen: "Op dit ereveld liggen naast elkaar blank en bruin, mannen, vrouwen en kinderen van de stranden uit het Noorden van Nederland en uit de sappige

streken van het Zuiden des lands, doch evenzeer uit de warme kleurrijke delen van dit eilandrijk. Zij zullen hier liggen ongeacht ras, geloof, afkomst, rang of stand." Luitenant-generaal S.H. Spoor is hier overigens ook zelf begraven, temidden van 'zijn mannen' (vak VIII, grafnummer 68).

Hij overleed op 25 mei 1949. Op 14 december 1946 werden op dit ereveld de eerste burger-slachtoffers begraven. Het was het echtpaar Van Harrevel.

Op 11 februari 1947 kreeg hier de eerste militair zijn laatste rustplaats: soldaat W. van Kammen.

Herbegravingen

Op de zeven Nederlandse erevelden in Indonesië liggen bijna 25.000 slachtoffers van de strijd in Nederlands-Indië begraven, zowel militairen als burgers.

Oorspronkelijk lagen hun graven op 22 erevelden, verspreid over de hele archipel. Tussen 1946 en 1950 werden deze aangelegd door de legergravendienst van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Na de soevereiniteitsoverdracht werden in de jaren zestig in overleg met de Indonesische regering de graven geconcentreerd op het eiland Java.

Op het ereveld Menteng Pulo vonden herbegravingen plaats van de stoffelijke resten afkomstig uit Banjermasin (1961), Tarakan (1964), Manado (1965), Palembang (1967), Balikpapan (1967), Makassar (1968) en Cililitan (1968). Op dit ereveld liggen thans meer dan 4.000 doden.

Simultaan-kerk

Op het ereveld springt de Simultaan-kerk het meest in het oog. Deze kerk is opgetrokken uit wit gepleisterde baksteen. De bouw was gereed in 1950. Het rechthoekige schip eindigt in een altaaruimte.

Het hoogste punt van het complex is de 22 meter hoge toren van de kapel. De toegang tot de kapel bestaat uit twee deuren, die naar buiten open-slaan. In het middenstuk valt het oog op een ijzeren smeedwerk met de symbolen van de schepping. Op de rechterdeur staan, van boven naar beneden, de afbeeldingen van een vogel, de dieren van het land en de bomen. Op de linkerdeur de vissen, het gewas en de vruchten. In de klokkentoren

hangt een klok met de inscriptie:

"De dank van het volk ten vromen tolk, tamp ik boven de graven van die hun trouw aan het rood-wit-blauw, in stof en as hier staven."

Columbarium

Naast de Simultaan-kerk ligt het Columbarium, een tweedelige galerij met witte zuilen.

In de nissen bevinden zich 754 urnen met de asresten van in Japan omgekomen en daar gecremeerde Nederlandse krijgsgevangenen.

Bovenaan de zuilen bevinden zich beeldhouwde medaillons. Deze bevatten verschillende symbolen. Op de eerste plaats de tekens van de vier grote wereld-godsdiensten.

De andere symbolen hebben betrekking op het Leven, de Dood, de Tijd, de Onvergankelijkheid en de Eeuwigheid.

Bij het Columbarium ligt een vijver, waarin zich de omringende architectuur weerspiegelt. Op de hoek van de galerij staat een klein vierkant torentje met een peervormig dak. In dit gebouw bevindt zich de urn van de onbekende soldaat. Boven de urntabernakel is, in een nis, een muurreliëf aangebracht: een vrouwengestalte met opgeheven handen. In haar rechterhand draagt zij een brandende toorts. Boven haar hoofd de tekst "De geest heeft overwonnen". Dit was het devies van de legergravendienst van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger.

Aan de rechter- en linkerzijde van de nis bevindt zich een tweetal glas-in-loodramen met afbeeldingen die de verbodering tussen het Indonesische en het Nederlandse volk symboliseren. De ramen in het Columbarium en die in de kerk stammen uit 1950 en zijn van de hand van glazenier C. Stauthamer.

